

najdemo samo med somisljeniki, dobre svete dajajo nam lahko samo to. Načelo »Svoji k svojim« mora tedaj obveljati in se siriti povsod, sosed naj o tem podučí sosed, potem se začne blagostanje, mir in zadovoljnost med vsemi slojevi. Mi imamo, hvala Bogu, tukaj ljudi, kateri se ne sramujejo svojega roda, kateri so že marsikaj žrtvovali za slovenski narod ter trpeli preganjanja; imenujemo tukaj gg. Gomzija in Miklna. Z zadoseenjem smemo tudi reči, da se vsi boljši kmetje zbirajo izključno v gostilnici, oziroma trgovini teh dveh. Poleg njih imamo še samo gostilnico g. Kandriča na »Lenti«, kamor lahko zahaja vsak Slovenec, ne da bi slišal oholi izrek: »Jaz ne potrebujem Slovencev«. Opozarjamo vse Slovence ormoškega okraja, da si resno premislijo stališče, katero morajo zavzemati. V njih tiči moč in mozeg naroda, od njih je odvisen razvitek narodne bodočnosti ormoških Slovencev. Nas je premalo, da bi mogli ugonobiti nasprotnika, a če smo edini in složni, bode mnogo naša.

Za danes sem vam razložil samo toliko, da veste, zakaj si Nemci upajo prositi celo nemške šole, katera bo le nepotrebno breme. Krivi smo si sami, a to krivico moramo popraviti sami. A vsem zavednim Slovincem kličemo: Podučujte moža za možem, da bo znal vsak, da so časi resni, da je napočil tudi za ormoški kraj čas delovanja, širite povsod geslo: Svoji k svojim!

Ormoški Slovenec.

Cerkvene zadeve.

Duhovne vaje na Ponikvi.

Pri nas smo obhajali ponavljanje sv. misijona ali duhovne vaje od dne 12. do 22. decembra. Vodili so jih štirje lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju in sicer čč. gg. Janez Macur, Alojzij Adolf Pogorelec, Francišek Kitak in Mihael Klančnik. Z velikim veseljem smo poslušali njihove pretresljive govore, v katerih so nas z jasnimi besedami prepričevali o našem poklicu, da smo namreč za Boga vstvarjeni in torej nikdar ne ne smemo pozabiti na tistega, ki nas le za nebesa in zase vstvaril.... Deset dnij so trajale te duhovne vaje, a ti blaženi dnevi pretekli so žalibog še prenašlo; še sedaj jih ne moremo pozabiti. Večinoma vsi farani, pa tudi veliko ljudij iz sosednih far se je udeležilo teh duhovnih vaj, kar nam tudi kaže število obhajanih, okoli 2000. Le nekateri so še v naši sredini, kateri mislijo, da bi jim te duhovne vaje škodovale, zato se jih tudi niso udeležili. — Naj mi bo končno dovoljeno, da se tem potem v imenu vseh faranov iz srca zahvalim čč. gg. lazaristom, ki so se toliko trudili za naš dušni blagor. Mili Bog naj jim ta trud stotero povrne, nas pa naj razsveti, da bi njih besede ne bile padle na skalo, marveč na rodovitna tla, da bi tako rodile ti-sočeri sad!

L...i.

Križevska družba v Kozjem.

Dne 22. decembra smo v kozjanski župnijski cerkvi prvič zapazili nove svečnike za sv. križev pot, namreč pod vsako tablo po dva. Ravno istega popoldne so imeli križevski fantje in moške sv. križev pot in njim so privikrat brlele svečice na novih svečnikih.

Naj tukaj spregovorim nekaj o tej križevski družbi. Kaj pa je ta križevska družba? Križevska družba je to, da se zberejo eno nedeljo fantje, drugo nedeljo moške, tretjo nedeljo dekleta in četrto nedeljo žene, ter tako molijo in obhodijo skupaj kraljevo pot svetega križa. Ustanovili so to križevsko družbo naš č. g. kaplan. Kmalu potem, ko smo dobili novi križev pot, naznanili

so nam faranom svojo iskreno željo, da bi radi ustanovili to družbo. Potem so spregovorili, da Kristu je sv. križev pot sam posvetil in daroval za odrešenja človeškega rodu. In Kristus sam je rekel: »Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ in hodi za menoj.« (Mat. 16, 24.) In hvala Bogu, oglasilo se je precej udov vsacega spola in začela se je vesela slavnost.

Dragi rojaki! Le radi hodite k tej križevski pobožnosti in spominjajte se večkrat našega skrbnega dušnega pastirja, prečastitega gospoda dekana in kanonika, ki so nam pred kratkim omislili nov križev pot, in ravno zdaj pa tako lepe nove svečnike. Bog njim in sploh vsem dobrotnikom naše župnijske cerkve obilno poplati!

M. P.

Gospodarske stvari.

Obsekavanje gozdnih dreves.

Lepi gozdi vedno bolj ginejo, ker se preveč seka, ter po železnici odpošlje in po Dravi odpłava. Zato je les za stavbo in kurjavo vedno dražji in za gozde se premalo skrbi. Kolik razloček je pri nas in na Gornjem Štajarskem, kjer postava o pogozdovanju ni samo na papirju, temuč se tudi izpolnjuje, ter vsaki prostor, kjer se poseka, se spet brž na novo nasadi, ob potih se vsako drevesce zavaruje in po mladih gozdh se živina pasti ne sme. Nikjer ne najdeš, da bi se mlado drevje obsekovalo. Obsekovanje, tako zvano »pucanje«, je silno škodljivo, in »Kmetovalec« ga obsoja tako-le:

»Drevo obsekovati se pravi silovito segati v njegovo naravo. Nobeno silovito kvarjenje narave pa ne ostane brez maščevanja, in človek, ki silovito lomasti po gozdu, mora plačati za to tudi globo. Vedite torej, da drevesa dobivajo svoj živež po koreninah iz zemlje in po listju ali iglah iz zraka. Iz zemlje sprejemajo to, kar ima pepel v sebi, z eno besedo: pepel; iz zraka jim pa prihaja vse, kar pri zažiganju zopet v zrak zbeži, namreč vse ogljik. Kjer je pepela le prav malo odstotkov, pri jelovju še tri odstotke ne, lahko je sprevideti, kako silno veliko živeža prejme drevje za svojo rast iz zraka. Ako takemu drevesu odsekaš velik del vej, vzameš mu tako rekoč ravno toliko ust, skoz katera svoj živež vase srka; drevje torej tako obsodiš na post. Zares je tako drevo močno zadržano v rasti, ne le v dolgost, ampak še prav posebno v debelost. Ako veje obsekuješ prav blizu ali tik debela in ne pustiš nekoliko živih vej z vzrastki, posušijo se grče in se ločijo od živega debelovega lesa, in kadar se taki hodi žagajo v deske, takrat tiste grče izpadejo, odletije in les je skažen. Ako veje obsekuješ prav pri deblu, naredi se smola, in več je odteče, tem bolj drevo slabi.«

Ravno zaradi stelje se po Dravskem polju in raznih krajih mlado gozdno drevje, posebno borovje in smrečje obsekuje, in žal, da je mnogo tako nevednih, ki mislijo, da je tako imenovano »pucanje« za drevje koristno. Le samo pregosto drevje se mora posekati, in vsako drugo drevo se mora varovati sekire, in v gozdh se ne sme pasti.

Fr. P—k.

Za preosnovo lovske postave odpošlje občina Ljubnica pri Vitanju naslednjo prošnjo na deželni zbor: »Iz javnih listov smo zvedeli, da je visoki deželni odbor predložil visokemu deželnemu zboru načrt zakona, po katerem se spremeni dozdašnja lovska postava. Toda, če se spremeni lovska postava edino le na korist vinorodnim krajem štajarske dežele, ne bomo imeli mi, ki se pečamo s sadjerejo, od te nove lovske postave

nobenega haska. Ne bomo popisovali velikanske skode, katero so zajci napravili po našem sadnem drevju, ker to je že itak dovolj znano. Prosimo le: Visoki deželni zbor naj blagovoli lovsko postavo tako spremeniti, da bomo smeli tudi mi sadjerejci skozi celo leto pokončevati zajca kot škodljivo in roparsko žival. — Občine nevinorodnih okrajev, ganite se tudi in takoj odposlajte enako prošnjo na visoki deželni zbor v Gradec!

Sejmovi. Dne 18. januarja v Polčanah (za svinje). Dne 20. jan. v Arnovžu in pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Dne 22. jan. v Mozirju, Imenem (za svinje) in na Bizeljskem. Dne 23. jan. na Bregu pri Ptuj (za svinje). Dne 24. jan. v Teharjih in Koprivnici.

Dopisi.

Iz Maribora. (Č. cerkvenim predstojništvom!) Lani so prenovili mestno kapiteljsko cerkev sv. Nikolaja v Varaždinu. Pozlatarska dela je cerkveno predstojništvo izročilo našemu rojaku, g. Alojziju Šketu, cerkvenemu pozlatarju v Mariboru, grajske ulice št. 6. Vrlo je izvedel svojo nalogo g. Šket. Njegovo delo vse hvali in celó mil. nadškof zagrebški so ga pohvalili. Častno pišeta o njem tudi dva hrvaška lista. »Varaždinski vjestnik« pravi: »a pozlatarske radnje izvršio je sa mnogo strukovna znanja g. Vjekoslav Šket, pozlatar iz Maribora«; in »Narodne Novine« v Zagrebu pišejo: »Pozlatarske radnje izveo je na vseobče zadovoljstvo pozlatar g. Vj. Šket iz Maribora«. Zato pa priporočamo našim cerkvenim predstojništvom g. Šketa, ki je domačin, v resnici krščanski in naroden mož. Enakega moža pa tudi priporočamo za pasarska dela, namreč g. Karola Tratnika v Mariboru, stolne ulice, ki res jako okusno, dobro in vestno vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje. Kot tretjega pa priporočamo mizarja g. Kregarja v gosposkih ulicah, ki ima v svoji zalogi jako fino, dobro, v lastni delavnici izdelano pohištvo vsake vrste. — Čč. gospodje, naročujte pri teh možeh! Drugi, ki niso naši, se mastijo z našim denarjem in ga nesejo Bog ve kam na tuje. Ti pa, ki so zavedni moške ter podpirajo vsa naša krščanska in narodna podjetja, ne dobijo doma zaslužka. Ali je to prav?

Iz Celja. (Veselica pevskega društva) dne 12. jan. v čitalniških prostorih se je obnesla gledé moralnega uspeha izvrstno, žal, da ne ravno tako tudi gledé gmojnega uspeha. Zbor je prednašal v občeno priznanje dr. B. Ipavčiča: »Mi vstajamo«, a osmospev Gr. Riharjevo: »Zvonovi« in Brajša-vo: »Réverie«, ter smo se prepričali, da ima društvo izvrstnega pevovodjo in tudi med pevci nekaj izbornih močij. Tudi pri šalogri »Župan« bile so vloge tako srečno razdeljene, da ni bilo mogoče boljše. Zlasti zaslužita vso pohvalo Jaka Dolinar in Ančika. Istotako moramo pohvaliti Miho, Anžeta in Tomaža, ki so pokazali, da so kos svojim nalogam. Med posameznimi točkami in dejanji je sviral g. Arzenšek na glasovirju ter je mladi svet že nestrpno pričakoval glavne in zadnje točke, ples. Navdajala nas je vse le želja, da nas povabi društvo kmalu zopet h kaki veselici. Ne znamo, če navdaja ta želja tudi društven odbor. Žalibog, da so se odlikovali tudi tokrat s svojo nenavzočnostjo ravno tisti narodnjaki, kateri imajo največ uzroka prihajati k takim veselicam, ter poleg teh tudi še nekatere osebe, ki nočejo priznati narodnim društvom enakopravnosti, nekaterim niti pravice do obstanka. Kolike važnosti je složno delovanje pri društvih, o tem ne bomo razpravljali, ker se je o tem že preveč govorilo in pri

vsaki priliki poudarjalo. Toda le prerado se pozabi, da so gole besede brez dejanj prazne pena. Mlademu, de-

Iz Ljutomer. (Solska tombola), katero je priredilo učiteljstvo Franc-Jožefove šole na dan sv. Treh kraljev zvečer v Vaupotičevih gostilnih prostorih in prid ubogih šolskih otrok, je imela prav lep uspeh. Mnogobrojna udeležba je pokazala, da ima Franc-Jožefova šola in na njej nečaka se ubožna mladina mnogo dobrosrčnih prijateljev v Ljutomeru in v okolici, kateri vsako dobrodelno podjetje dobrohotno in darežljivo podpirajo. Dobitkov — prav lepih in tudi praktičnih — je bilo 42, med temi 37 darovanih. Čisti dohodek je znašal 85 gl.; s pomočjo tega dobivajo ubogi šolski otroci šolske zvezke, knjige in pisalna sredstva skozi celo leto zastonj. Šolsko voditeljstvo se prav pristréno zahvaljuje vsem, ki so kaj darovali ali storili v ta lepi namen. Bog povrni!

Iz Ptuja. (Nemško-slovenske limanice.) Mi slovenci ptujski smo bili nekoga dne zelo prese-

nečeni, zapazivši velikanski napis na »tem novem hrami«: »štric nove c. kr. pošte.« Z veseljem smo čitali prvo vrsto: »Pri kmetu«. To je dobro pogodil. A ko smo brali dalje, ježili so se nam lasje, češ, je-li spet Bohorič ali Kuzmič ustal od mrtvih. Pa se bolj smo bili začudeni, ko pristopi k nam kmet prave slovenske korenine, moleč nam neki listič nasproti in proseč nas, naj mu povemo, kaj stoji napisano na omenjenem lističu, ker take slovenščine ne razume. Bila je reklama neke štacune, ki se misli s prvim svečanom na novo odpreti. Pa naše začudenje je doseglo vrhunec, ko smo izvedeli, od kod piha ta smešna sapa. »Petauerca« nam je dala prve podatke in navodilo, da smo »pogrunтали« onega gospoda, ki pravi: »Deutsch bin i', a das G'schäft zieht vor.« Ona jo namreč v »divnih« verzih opevala naobraženost in politično pamet tega »deutsch bin i.« In ta takoj, ko je videl, da se je Nemcem zameril, je hotel svojo krivdo popraviti in dejansko je pokazal, da se pretaka prava tevtonska kri po njegovih žilah. Takoj je dal nad slovenskim napisom nemškega: »Zum Bauern« postaviti. Dragi mi »deutsch bin i,« bodi, kar si dosedaj bil! Mi te moramo zaničevati, ako rabiš slovenski napis le za limanico, da bi privabil z njim slovenske kmete v svojo »te« novo štacuno. Pa siromak, grozno si se zmotil. Vsak pošten Slovenec se ti v pest smeje. Lahko si preverjen, da boš malo slovenskih grošev privabil v svoj žep, čeravno imaš široke hlače. Z Bogom! —y.

Iz Ptuja (Umrli je mož!) Te besede pesnikove so nam bile na misli, ko smo dne 8. prosinca k večnemu počitku spremljali gosp. Luko Kunsteke, gimnazijskega profesorja na Ptuj. Da-si v stajarski deželni službi, ni mož nikdar zatajil slovenske svoje matere, pa bilo to višjim ljubo ali ne. Čitalnica ptujska ni imela zvestejšega uda. Močno, močno ga bode pogrešala. Ptujski Slovenci zadnja leta žal, radi družbe iščejo po drugih gostilnicah in svoje groše nosijo nemškutarjem v žep. Držite se svojega »Narodnega doma!« Posnemajte blagega pokojnika! Če si zvečer v »Narodnem domu« našel le dva ali tri, med njimi je bil profesor Kunstek. In tu smo v prijateljskem razgovorjanju spoznavali njegove vrline. Vse ga je ljubilo. To se je pokazalo posebno ob sprevedu. Takih sprevedov je na Ptuj malo. Ednajst duhovnikov, na čelu jim prečastiti gosp. prošt ptujski, Jožef Hrzič. Uradniki, meščanstvo, šolska mladéž, Slovenci od daleč — dolga, dolga vrsta. Obnašanje, kakor se spodobi, tiho, mirno, da si takoj vedel: To je slovenski pogreb. Mogočni možki zbor mu je zapel pred hišo in na nemškem pokopališču pretresljivi slovenski žalostinki. Hvaležni učenci so se poslovili na grobu od svojega učitelja z ganljivim: »Es ist bestimmt«. Mi pa